

Název projektu: Stromy a my

Název školy: ZŠ Vsetín, Rokytnice 436

Jméno autora příkladu: Mgr. Tomáš Dopita

Anotace

Projekt „Stromy a my“ má žákům ukázat vliv stromů na klima v sídlišti. Žáci změřili rozdílné teploty vzduchu a půdy na třech stanovištích – pod stromem, na travnaté ploše a na asfaltové ploše u budovy. Po porovnání výsledků dospěli k vysvětlení vlivu stromů na teplotu vzduchu a půdy a tím i klima. Zároveň provedli mapování stromů v sídlišti, zdokumentovali poškozené stromy a mezi spolužáky uskutečnili anketu na téma „Co víte o stromech?“.

Výchozí situace projektu

Žáci, kteří přicházejí na II. stupeň ZŠ si sebou přináší stereotypy ve vztazích, komunikaci, přístupu k plnění povinností atd. *Mou snahou bylo tyto zažité postoje změnit (nebo potvrdit) a navodit ve třídě pozitivní pracovní atmosféru.* Podnětem k uskutečnění projektu byla spolupráce se Sdružením TEREZA. Chtěli jsme také najít způsob, jak by mohli žáci jednoduchými postupy najít cestu k vysvětlení tak složitého jevu jako je vliv stromů na klima.

Z hodnocení projektu i z rozhovoru s pedagogem vyplynulo, že se toto v závěru skutečně podařilo.

Řešený problém

Klimatické změny jsou problémem aktuálním, ale pro děti v 6. ročníku těžko pochopitelným. Vymysleli jsme jednoduché měření, které osvětlí vliv stromu na teplotu vzduchu a půdy v jeho okolí a z tohoto zjištění jsme odvodili i vliv stromů na klima obecně. Další aktivity projektu vedou žáky ke vnímání stromů v okolí nejen jako kulisy, ale jako důležitého prvku životního prostředí a také jsou prevencí vůči vandalismu páchanému na sídlištní zeleni.

Velmi oceňujeme, že poměrně složité téma klimatických změn bylo ve výsledku zjednodušeno, aniž by došlo k posunu tématu někam jinam. A protože si jej žáci stanovili sami, snáze si jej vzali za své (svědčí o tom i jimi stanovený cíl: Chceme, aby si děti všímaly světa kolem sebe. Sídliště, ve kterém bydlí, je hlavním místem, kde se odehrávají jejich životy. Má-li být součástí jejich světa i les, musí pochopit, nejlépe z vlastní zkušenosti – prožitkem, jaký je význam stromů. Jak a čím strom ovlivňuje klima? Co je to klima?). Zároveň s vědeckým přístupem k problematice klimatických změn se žáci zaměřili také na to, aby vnímali strom i jinak – tj. podívali se na něj jako na živý organismus, který svou existencí dotváří krajinu.

Cíle

vzdělávací – žák:

- zhodnotí různý význam stromů pro různé lidi (děti, důchodci, sportovci,...) a organismy (ptáci, hmyz,...)
- pracuje s plánem místa (sídliště)
- vytvoří kritéria zdravotního stavu stromů a možná ohrožení stromů
- plánuje měření a další činnosti a ty pak podle plánu provádí
- prezentuje výsledky své práce různými způsoby
- koordinuje svou práci s prací ostatních členů týmu
- zhodnotí význam lidí s různými schopnostmi při práci na společném úkolu projektu

- zlepšit komunikaci ve třídě
- rozbít zažité role ve třídě a ukázat důležitost každého člena pracovního týmu
- navodit pozitivní postoj k plnění úkolů
- vysvětlit základy projektového cyklu

Realizace projektu

popis aktivit, které vedou k dosažení cílů

1. vybrali jsme si téma a určili cíle, kterých bychom chtěli dosáhnout
2. naplánovali jsme si jednotlivé kroky a určili časový harmonogram
3. rozdělili jsme se do skupin a v každé skupině si určili role, které budeme dodržovat
4. udělali jsme si přehled o materiálu a financích, které budeme potřebovat a určili jsme si, odkud je získáme
5. uskutečnili jsme anketu, výpravy do sídliště spojené s mapováním stromů a zjišťováním jejich poškození
6. celý postup projektu jsme průběžně několikrát hodnotili a zjišťovali, co bychom mohli udělat lépe, co vynechat apod.
7. v závěru jsme zhodnotili, jestli se nám podařilo splnit cíle, které jsme si na začátku stanovili

časový harmonogram projektu

- pracovali jsme na něm od listopadu 2009 do června 2010
- 11/12 – 2009 – výběr tématu a stanovení cílů
- 1/2 - 2010 – rozdělení do skupin, určení rolí ve skupinách, určení materiálu a financí, provedení ankety o stromech mezi žáky školy
- 3/4 – 2010 – tři výpravy do sídliště spojené s mapováním a zjišťováním poškození stromů
- 5/6 – 2010 – provedení měření, výroba plakátů, prezentace výstavy na setkání škol, před rodiči, prezentace projektu na webových stránkách školy

zdroje a pomůcky

- 3ks minimo-maximální teploměr
- 1ks teploměr pro měření teploty v půdě
- 3ks stojan pro dlouhodobé umístění teploměru 40cm nad zemí
- kladívko, hřebík (100-150mm), psací potřeby

Výstupy projektu

výstava čtyř plakátů spojená s prezentací, kterou jsme předvedli na setkání tří základních škol (jedné slovenské a dvou českých) a také na třídních schůzkách rodičů a žáků třídy
prezentace práce na webových stránkách školy a ve školním časopise

Zhodnocení projektu

žáci pozitivně hodnotili

- možnost samostatně plánovat svou činnost
- mnohostrannost tématu – každý si našel své zajímavé téma
- práci ve skupinách
- změnu v komunikaci ve třídě
- poznání svých spolužáků v nových situacích

negativní hodnocení žáků

- časová náročnost

I přes to, že projekt trval jen 7 měsíců, tak byl projekt jak pro žáky, tak pro pedagoga časově náročný a byl tedy problém s nedodržováním termínů. Z našeho pohledu je to dáno mnoha faktory – např. tím, co vše má škola v plánu během školního roku a rovněž pak tím, že v projektovém vyučování je mnoho částí vyučování, které běžně dělá pedagog, „převedené“ na žáky. Např. když si žáci sami volí téma či stanovují cíle, je nutné předpokládat, že bude chvíli trvat, než se tyto dovednosti naučí. Proto je třeba dát projektovému vyučování ve třídě mnohem větší (časový) prostor.

- problémy v dodržování termínů
- úroveň spolupráce ve třídě

Zde bychom doporučili být příště více konkrétní, tj. ještě podrobněji rozepsat co přesně znamená úroveň spolupráce ve třídě. Díky přesnému pojmenování problému a jeho náležité reflexi pak může v budoucnu snáze dojít ke skutečnému zlepšení.

Komentář TEREZY

Z hodnocení projektu je patrné, že byl pro žáky velkým přínosem, zejména pak z hlediska týmové spolupráce a komunikace mezi žáky samotnými. Z osobního rozhovoru s pedagogem vyplynulo, že forma projektové výuky pro něj byla velice obohacující, zejména v tom vidět jak žáci přejímají kompetence a zodpovědnost za svůj projekt.

Doporučujeme dát projektu a dětem dostatečný prostor – zejména pak čas.

